

КОНЦЕПЦІЯ
розвитку кафедри соціальних структур та соціальних відносин
факультету соціології
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
у воєнний та післявоєнний період на 2026-2031 рр.

Вступ

Кафедра соціальних структур та соціальних відносин (*далі* – кафедра СССВ) є структурним підрозділом факультету соціології Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Її діяльність та розвиток базуються на положеннях Закону України «Про вищу освіту», Статуті Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Стратегії розвитку Київського національного університету імені Тараса Шевченка на період 2025-2032 рр. та Положенні про кафедру Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Кафедру соціальних структур та соціальних відносин засновано у 2003 р. як кафедру загальної соціології з метою забезпечення викладання соціології на непрофільних факультетах університету і розвитку відповідної дисципліни. У червні 2007 р. кафедру перейменовано на кафедру соціальних структур та соціальних відносин. Передумовами зміни профілю кафедри стала потреба в розвитку одного з провідних напрямів у соціології – вивчення структурних відносин і процесів та забезпечення відповідної фахової підготовки на факультеті соціології, який був виокремлений з факультету соціології та психології.

I. Місія кафедри

Місія кафедри соціальних структур та соціальних відносин – здійснювати підготовку фахівців вищої кваліфікації у галузі поведінкових наук за спеціальністю С5 «соціологія» бакалаврського, магістерського рівнів і наукових рівнів доктора філософії та доктора наук, які володіють сучасним соціологічним мисленням, теоретико-методологічним знанням і практичними навичками, необхідними для розв'язання складних задач та практичних проблем в галузі соціології, здатних проводити інформаційно-аналітичну, консультаційну, освітню, науково-дослідницьку діяльність в організаціях різного типу на високому професійному рівні, спроможних конкурувати на ринку праці, а також нарощувати та ефективно використовувати свій фаховий потенціал, будувати своє майбутнє і досягати найкращих результатів у професії. Важливою складовою своєї місії кафедра визначає розвиток соціальної аналітики складних соціальних проблем як наслідку соціальних відносин і взаємодій на локальному, національному та міжнаціональному рівнях; розвиток теоретико-методологічної культури майбутніх дослідників і практиків в галузі соціології, соціальних

технологій та соціальної аналітики через опанування сучасними інструментами наукового пізнання, соціальної діагностики та експертизи.

II. Сучасний стан кафедри

За період свого існування кафедра досягла вагомих здобутків в своєму розвитку за різними напрямками діяльності. *Підсумок сильних сторін кафедри і позитивних практик:*

- Кафедра має унікальне «обличчя», яке несе відбиток багаторічної освітньої та наукової діяльності членів кафедри. Це знаходить вираз в тематичній концентрованості навчальних дисциплін, курсових і кваліфікаційних робіт студентів, домінуючих наукових інтересів викладачів навколо структурно-культурно-діяльнісних аналітичних вимірів суспільства, соціальних проблем (пов'язаних першочергово з нерівностями і конфліктами) та відносин в суспільстві, способів їх вивчення й регулювання засобами соціальної політики.

- Кафедра СССВ має потужний кадровий склад, який розвивався і посилювався протягом періоду існування кафедри. Станом на 01.02.2026 р. колектив кафедри налічує 9 науково-педагогічних працівників, з них 2 доктори наук та 7 кандидатів наук. Середній вік викладачів кафедри становить 48 років (у 2020 р. – 53 роки, що свідчить про суттєве омолодження).

- На кафедрі працюють 3 гаранті освітніх програм двох рівнів підготовки фахівців вищої кваліфікації з соціології (проф. О. Мазурик – бакалаврська ОП «Соціальні технології», доц. О. Іващенко – магістерська ОП «Гендерні студії», доц. А. Тащенко – заочна магістерська ОП «Прикладна соціологія»). Наразі розглядається питання щодо створення нової магістерської ОП з менеджменту ККІ, де гарантом буде проф. М. Махсма.

- Науково-освітня складова діяльності кафедри знаходить систематичне відбиття в роботі зі студентами, аспірантами та докторантами. Проф. О. Куценко і проф. О. Мазурик до 2021 р. очолювали роботу спеціалізованої вченої ради із захисту докторських (кандидатських) дисертацій з соціологічних наук відповідно у статусах голови та вченого секретаря. У грудні 2025 р. на факультеті відкрито спеціалізовану вчену раду для захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук за спеціальністю Спеціальні та галузеві соціології – 22.00.04., до роботи якої залучено 2 представника кафедри.

- Члени кафедри демонструють систематичне залучення до науково-дослідної та проєктної діяльності. Нинішні представники кафедри взяли участь (були керівниками, виконавцями) в реалізації проєктів за фінансової підтримки Світового Банку, Шведського інституту, Національного агентства академічних обмінів Польщі, конкурсної програми МОН України, МФ «Відродження», університетів м. Констанц (ФРН), університетів Мальме, Ліннея і Лунду (Швеція), Мурсії (Іспанія), Кракова (Польща), Мальти тощо. Результати представлені в численних доповідях і виступах на міжнародних наукових форумах, наукових публікаціях, активно застосовуються в навчальних дисциплінах і науковій роботі зі студентами.

Підсумок слабких сторін в діяльності кафедри:

- Зниження ефективності роботи з своєчасного виконання індивідуального плану роботи аспірантів та належної підготовки дисертацій.
- Зменшення кількості студентських наукових робіт для участі в конкурсах, спільних наукових публікацій зі студентами та аспірантами.
- Недостатнє рекламування напрямів і результатів діяльності кафедри.

III. Стратегічна мета і завдання розвитку кафедри

Метою реалізації концепції є подальший розвиток освітньої, методичної та наукової діяльності кафедри, підготовка висококваліфікованих кадрів для органів державної влади, наукових, освітніх та виробничих установ, розвиток співробітництва із спорідненими кафедрами інших факультетів КНУТШ та інших навчальних і наукових закладів, посилення привабливості освітньо-наукового напрямку кафедри та інтеграції її діяльності у світовий та європейський освітній простір.

Досягнення мети забезпечуватиметься реалізацією завдань за наступними напрямками:

1. Освітня діяльність кафедри. Основна увага науково-педагогічних працівників кафедри має бути зосереджена на забезпеченні вдосконалення змісту навчальних дисциплін, що викладаються на усіх освітніх програмах усіх рівнів (бакалаврському, магістерському, PhD) з урахуванням модернізаційних процесів в системі університетської освіти.

II. Методична діяльність кафедри полягає у забезпеченні високого науково-теоретичного, методичного і професійного рівня викладання та інноваційного супроводу навчального процесу відповідно до сучасних тенденцій розвитку інформаційних технологій.

III. Наукова діяльність кафедри передбачає необхідність продовження формування наукової тематики досліджень кафедри відповідно до актуальних напрямів розвитку науки з пріоритезацією до нової ініціативної кафедральної науково-дослідної роботи «Соціальні структури та соціальні відносини в лімінальному часопросторі».

Успішне виконання даних завдань можливе за умов командної роботи, використання творчого потенціалу кожного викладача кафедри, розвитку і підтримки корпоративного духу.

В.о. завідувача кафедри
соціальних структур та соціальних відносин

Олег МАЗУРИК